

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 182

Maribor, torek 12. avgusta 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Sovjetski odličniki v Karlovih Varih

SENZACIJONALEN SESTANEK TROCKEGA, ČIČERINA IN LUNAČARSKEGA V ČESKEM KOPALIŠČU.

BRATISLAVA, 12. avgusta. Današnji opoldanski »A Naplo« javlja presenetljivo vest, da je včeraj potoval skozi Bratislavo bivši sovjetski voditelj Trocki, ki se je peljal v Karlove Vari. Oblastva so vedela zato njegovo potovanje in somu po informacijah imenovanega lista tudi dala dovoljenje za kratko bivanje v Karlovih Varih. Trocki je potoval v strogem inkognitu ter ni imel nikakih sestankov. List trdi dalje, da se bo sestal Trockega v kopališču z bivšim sovjetskim zunanjim komisarjem Čičerinom in prosvetnim komisarjem Lunačarskim. Čičerin se mudi že štirinajst dni v Karlovih Varih, Lunačarski pa prispe tjakaj v nekaj dneh. Na tem sestanku bodo razpravljali sovjetski odličniki o možnosti povratka Trockega v Rusijo. Kakor zatrjujejo, sovjetska vlada načelno ne odklanja več dovoljenja za povratek, stavi pa razne pogoje glede političnega udeleževanja Trockega.

Turška nota Perziji

ANKARA, 12. avgusta. Sinoči se je vršila seja ministrskega sveta, ki se je udeležil tudi vrhovni poveljnik turške vojske. Sklenjeno je bilo, da pošlje Turčija perzijski vladi novo noto, v kateri ponovi svoje zahteve po reviziji turško perzijske meje, tako da bi turška vojska lahko zatrla uporno gibanje kurdskega plemena. Zaradi sedanje meje je organizacija turške vojske nemogoča. Perzija pa odklanja revizijo meje in naglašja, da se morebitni oboroženi intervenciji Turčije ne more upreti, pač pa bo protestirala pri Društvu narodov. Ker pa Turčija ni član Društva narodov, je ta protest zgolj formalnega pomena. Konflikt med obema državama se vedno bolj poostruje ter utegne dovesti do odkrite vojne na bližnjem vzhodu.

Nevarne stavke v Franciji

PARIZ, 12. avgusta. V industrijskih središčih severne Francije, kjer je proglašena stavka, se je položaj zopet znatno poostril. Vodstva stavke so se polastili komunisti, ki hujskajo delavstvo k nepremišljenim korakom. V Tourcoingu in Raubaixu je uvedeno obsedno stanje. Po ulicah križarijo vojaške čete z nasaenimi bajoneti. Vsako zbiranje in postajanje je na ulicah strogo prepovedano. Stavka se je razširila že tudi na nekatera pariška podjetja.

Kemal paša je trden

CARIGRAD, 12. avgusta. V odgovoru na znano akcijo Feti beja, ki je ustanovil novo stranko, je naglasil šef republike Kemal paša, da ne smatra ustanovitve te stranke za kakšen izreden dogodek. Ustanovitev nove stranke obeta Feti beju sicer sijajno politično kariero, toda na

so činitelji izven nas, na koje smo brez upliva in moči. Mi pa lahko tudi z različnimi avtonomnimi merami, v okviru regionalnih sporazumov, vplivamo na boljše vnovčenje naše žetve. V tem slučaju bi direktne premije in podpore manjše škode prinesle nego žrtvovanje katerekoli — pa tudi najmanjše — panoge naše industrije.

Utisi raznih izjav odgovornih činiteljev o pomenu konference v Bukarešti in Sinaji bi vsekakor bili povolnejši, če bi nam bili predložili manj problemov, ki so se obravnavali, a predvsem takšne, ki se dajo spraviti v sklad. Tak problem

obstoječi red v državi ne bo mogla stranka prav ničesar vplivati. Po programu stranke, ki ga je včeraj objavil Feti bej, je podoba, da bo nova stranka usmerjena socijalistično.

Strašna povodenj na Kitajskem

TENCIN, 12. avgusta. Velikaska povodenj je opustošila pokrajine ležeče okoli Mukdena in Tiencina. Na več mestih je bila porušena celo železniška proga. Utonilo je na stotine ljudi. Škoda cenijo na več sto milijonov dolarjev.

Car Kiril kaznuje veliko kneginjo

PARIZ, 11. avg. Nedavno je prispela semkaj velika kneginja Marija Pavlova, sestrčina zadnjega ruskega carja Nikolaja II, ki je že delj časa zaposlena v Njujorku kot ravnateljica velike modne trgovine. V Pariz je dospela, ker ji je potekel rok za bivanje v Ameriki in ker mora izven Amerike počakati rešitve svoje prošnje za sprejem v ameriško državljanstvo. Novinarjem je izavila, da se v Ameriki izbornu počuti, da je sklenila prekiniti vse zveze z Rusijo, do katere ne občuti nikakih obvez več in da se bo stalno naselila v Njujorku. Njeni prijatelji v Njujorku so ji zagurali, da bo ameriško državljanstvo dobila najkasneje v dveh mesecih. Rusko emigracijo v Francijo je ta izjava silno ozlovoljila in veliki knez Kiril, ki se je pred nekaj meseci samolastno proglasil za ruskega carja, je sklenil, da bo veliko kneginjo kaznoval radi njene odločitve, da sprejme ameriško državljanstvo. Te di bo izšel njegov odlok, s katerim bo Mariji Pavlovi odvzet naslov velike kneginje.

Statistika našega tujkega prometa

Statistika o prometu inozemcev v naši državi, ki jo izdeluje ministrstvo trgovine in industrije, nam daje že prav dobro, čeprav še ne docela popolno sliko o kretanju tujcev v raznih pokrajinah naše kraljevine. Najzanesljivejše so števila iz Gornjega Primorja in iz Slovenije.

Črna Gora je sicer silno napredovala v turističnem pogledu, toda še nima žal nobene statistike za preteklo leto. Podatki o prometu v Hrvatski in Dalmaciji so pa že zadovoljivi. Gornje Primorje izkazuje za preteklo leto vsega blizu 50.000 gostov, in sicer od tega 22.000 naših državljanov, Nemcev in Avstrijcev 17.500, Čehoslovakov preko 6000, potem Madžarov 1.500, Poljakov blizu 900 itd. Srednje Primorje, to je severna Dalmacija brez Raba in Paga, ter srednja Dalmacija sta imeli 41.500 gostov, od teh samo Split 34.000. Nemcev je bilo blizu 6000, Avstrijcev preko 4.500, Čehoslovakov preko 3000, potem pridejo Poljaki, Angleži, Američani in šele nato Madžari. Na Južnem Primorju je bilo blizu 45.000 tujcev. Že sam Dubrovnik jih je imel preko 37.000. Nemcev je bilo na južnem Primorju 9.500, Poljakov preko 1.500, Angležev skoro 1000.

Slovenija je imela preteklo leto doma 54.000 gostov, toda največ tuzemcev, to je 36.500, Nemcev 5.500, Avstrijcev preko 4000, Čehoslovakov 2.500, Madžarov 2000, ostalih pa je bilo malo. Hrvatska je imela okoli 37.000 tujcev (brez tuzemcev v Zagrebu). V ostalih mestih in kopališčih je bilo domačih 27.000, od inozemcev pa največ Avstrijcev (3000), Madžarov, Nemcev in Čehoslovakov. Iz Bosne se upošteva samo Sarajevo, Jajce in dvoje kopališč. Te kraje je obiskalo vsega 13.000 tujcev, po večini domačinov.

Pravi pomen bodo imele te naše statistike šele tedaj, ko jih bodo dajala vsa naša letovišča in kopališča.

Bernhard Shaw prorokuje konec gledališča.

Znani angleški dramatik Bernhard Shaw, ki doslej ni hotel niti čuti ničesar o filmu, je sedaj sklenil, da bo vsa svoja dramatska dela dal predelati za zvočne filme. Sotrudniku »Daily Herald« je izjavil, da bo zvočni film zadal gledališču smrtni udarec. Podpisal je pogodbo z angleško filmsko družbo British International Pictures Co, ki bo pod njegovim vodstvom spremenila njegove drame v zvočne filme. »Gledališče« — je izjavil Shaw novinarju — »bo v bodoče ostalo samo še kot šola, v kateri se bo igralec naučil svoje obrti. Ne bo moglo več kaj drugega biti, ker bo zvočni film v najkrajšem času odločilno zmagal. Kako naj gledališke družbe druge in tretje vrste, ki delujejo v provinci, ob velikih stroških vzdrže konkurenco tinfilmu, katerega produkcija stane 5 do 150 tisoč funtov sterlingov?« Na vprašanje, zakaj je bil doslej tako odločen protivnik filma, je izjavil veliki pisatelj: »Branil sem se, dati svoja dela filmat, ker po mojem mnenju za nemi film niso prikladna. Danes mi ne more nihče ničesar očitati, če se izjavljam za zvočni film, ker je to nekaj čisto drugega.«

Resnica in šala.

Dober slovanski patriot je hotelir Dvořáček v Pisku. Ker vedno čita, kako duce Mussolini zatira Slovence, je svoj izraz dal duška s tem, da je dal na jabolčnem »Filet Mussolini«. Zakaj »filet« je od — vola.

Naša industrija in gospodarski sporazumi

Z ozirom na razne kombinacije, ki so se pojavile povodom jugoslovensko-rumunjskega sporazuma v Sinaji, je tudi službena organizacija naše industrije zavezala svoje stališče. Izjava, ki jo je priobčilo te dni tajništvo centrale industrijskih korporacij v Beogradu, sviri pred frazami, pretiravanji in optimizmom, in priporoča praktični smisel za reševanje raznih še nerešenih gospodarskih problemov. Zlasti pa sviri pred žrtvovanjem katerekoli gospodarske panoge, ker gospodarstvo ni šahovska igra, kjer se žrtvuje ena figura, da se omogoči zmaga druge.

Naravno da so mnoge izjave bile tudi v javnosti napačno objavljene. Tako se je n. pr. prvotno objavljena izjava ministra Marinkoviča glasila v tem smislu, da bo treba interese industrije žrtvovati interesom poljedelstva, dočim je Marinko vič to izjavo demantiral. Kljub temu pa so se naknadno pojavile nedemantirane podobne izjave drugih odgovornih činiteljev, ki izrecno ali med vrstami napovedujejo novo trgovinsko in carinsko politiko v interesu ublažitve krize našega kmetijstva na škodo naše industrijske proizvodnje. Govori se n. pr. o popolni svobodi trgovine med nami in industrijskimi državami kot predpogoju za njihovo ožje sodelovanje, o merah za znižanje carinske tarife za uvoz industrijskih izdelkov itd. Eden izmed odgovornih činiteljev je celo javno v »Vremenu« izjavil, da Jugoslavija in Rumunija želita ob popolni kompenzaciji žrtvovati svoje industrije in da se v svrhu teh kompenzacij ne bote ustrašili ničesar. Zopet druga odgovorna ličnost pa pravi med drugim, da ne gre za nikakšno žrtvovanje katerekoli panoge naše industrije, ampak da bo nasprotno s carinsko unijo razširjeno carinsko področje dalo še večjega razmaha razvoju produktivnih sil. Ta nesoglasja v izjavah odgovornih činiteljev so naravno vzbudila vznemirjenje v vrstah predstavnikov naše industrije, ki že itak trpi vsled splošne krize in vsled agrarne kriz še prav posebej, zlasti pa od pretiranega etatizma in neoljalne konkurence s te strani. Zakaj stvarno so te izjave delale utis, da gre samo za čim prejšnje izboljšanje kritičnega stanja našega kmetijstva, ne da bi se skušalo prodreti globlje v bistvo cellega problema, kar je vsekakor nevaren poskus, ker so vse panoge gospodarstva v tesni medsebojni zvezi in ker se v gospodarstvu ne da nič ustvariti od danes na jutri.

Če prodremo v bistvo vprašanja, moramo ugotoviti predvsem: kmeta ubijajo nizke cene surovin, zlasti pa žitaric. To so posledice izpodkopanega ekonomskega ravnotežja, posledice gomilanja blaga v prekomorskih deželah, kretanje in proizvodnja zlata itd. Vidimo, da se cene koruzi dvigajo radi silnih nalivov v Argentini, vidimo pa tudi, da rastejo cene pšenice vsled velike suše v severni Ameriki, ki ogroža letošnje žetev. To

Jožefov vrelec v Studencih

PRAKTIČNO UDEJSTVOVANJE STUDENŠKEGA OLEPŠEVALNEGA DRUŠTVA. — NOVE NALOGE. — MNOGO DOBRE VOLJE, A MALO SREDSTEV.

Ako te je v preteklem mesecu privedla pot preko brvi k dravski črpalki ter si jo zvil ob Dravi v breg proti sicer veliki, a znotraj in zunaj razpadajoči stavbi cerkve sv. Jožefa, nisi opazil pri perišču živahnih studenških peric, ki so se navadno urno sukale okrog pralnega korita in migale ne samo z rokami, ampak tudi z jeziki, da jim ni bilo predolgočasno. Mesto urnih peric si videl stopicati okrog perišča čmerikave moške z dolgimi rusami, ki so kopali, prevažali pesek, mešali beton in delali nekaj novega.

In zdaj po preteku dobrega meseca se je pokazalo novo veliko korito za izpiranje, zraven njega pa lično betonirano pročelje z napisom »Jožefov vrelec — 1930«. Iz njega izvira močan curek in poleg je lična posoda za pitje.

Torej Studenci imajo nov vrelec, ki je zdravilen seveda. Sicer se ti ni potreba bati, da bi se opekli pri pitju. Zakaj iz njega izvira mrzla pohorska studenčnica, ne pa kaka topla mineralna voda. Zato ime »vrelec« ni ravno najbolj posrečeno in bi bilo boljše menda Jožetov »vir« ali pa »izvirek«. Toda naši sosede Studenci niso ravno preveč natančni in fenkočutni zlasti ne v jezikovnem pogledu. Saj še danes čisto čuješ pravi pravcati »Brunndorfer taj«, da te kar trga po ušesih. Dasi se je v tem oziru zadnja leta obrnilo že mnogo na bolje, vendar bi lahko bili že izginili tudi ti ostanki, ako bi imelo naše delavstvo vsaj desetinko tiste narodne zavesti in ponosa, katerega ima nemško, francosko ali pa angleško delavstvo, pa čeprav je politično internacionalno usmerjeno.

Sicer nam pa danes ne gre ravno za jezikovno plat »Jožefovega vrelca«. Glavno je, da je tu in poleg njega novo perišče. Obe napravi bosta prav dobro služili svojemu namenu. Jožefov izvirek bode tolažil žejo ne samo pericam, ampak vsakemu, ki bo potreben zdravega in hladnega napoja. S periščem pa bode ustrezno delavskim ženam pericam, da se bodo vse lahko zvrstile brez dolgega čakanja.

Vse to pa je napravilo studenško olepševalno društvo v sporazumu z občino. Vsa naprava stane okrog 3500 Din, kateri znesek je večinoma nabral samo en odbornik pri strankah, ki so zainteresirane na perišču. Načrte pa je napravil in delo vodil predsednik društva prožni mojster g. Grein, ki je pravzaprav tudi ustvaritelj delavskih kolonij železničarjev v Novi vasi, na Teznu in drugod. — S tem je društvo prav lepo pokazalo smisel za praktično udejstvovanje, kar je našlo pri prebivalstvu prav prijeten odmev. Lani se je napravil park, ki se letos že prav čedno razrašča v sredi Studencev. Letos pa Jožefov izvirek s periščem.

Olepševalno društvo ravno v centru našega delavstva pa čakajo še druge naloge, ki so prav hvaležne. Lahko bi uplivalo z razpisom majhnih nagrad, ali pa vsaj z razdelitvijo priznanih diplom vzpodbujevalno na gojitev cvetlic bodisi na vrtih, kakor tudi na oknih. Mnoge delavske žene gojijo cvetlice že iz prirojenega veselja na vrtovih in v sobah, a ne dobe od nikogar nikakih navodil, še manj pa vzpodbude. In vendar uplivalo cvetlice vzgojno na človeka. Zakaj človek, ki vzgaja in ljubi cvetlice, je dobrega srca in dovtopen. — Poleg raznih drugih nalog studenškega olepševalnega društva bi bilo seveda največ vredno, ako bi doseglo s sodelovanjem drugih faktorjev, da bi že zginil tudi »farovski« hlev na najlepšem prostoru v Studencih, ki ni samo pravcato prometno napotje, ampak tudi higijenski in estetski škandal prve vrste. Na neki način bode treba najti potov in sredstev, da se tista kočura, ki bi delala sramoto vsaki hribovski vasi, podere in se dobi prostor za cesto.

Toda zdi se, da bode steklo še mnogo vode po Dravi, predno se to doseže. Morda se pa podrtija sama zruši. Pač pa se lahko olepševalno društvo z malimi stroški udejstvuje še drugod. Od Dravske črpalke pa do prve hiše — par sto metrov razdalje — ob poti za Dravo rastejo take koprive, da bi rajnka Avstrija lahko oblekla par polkov svojega vojaštva v vojni dobi. In te koprive so prav pošteno žgeče. To slišajo razni pasanti, ki se morajo izogibati in nehoti zadenejo ob koprive. Sicer trdijo, da so žgeče koprive zelo zdravilne proti revmatizmu, a vsak ga hvala bogu že vendar nima. — Če že posestniki sami ne pokosijo tega zdravilnega zelišča, naj pa to stori olepševalno društvo. — Prihodnje leto pa naj zasadi ob robu Drave vrbe, ki bodo vsekakor hvaležnejše nego koprive.

Splošno pa se mora priznati, da se Olepševalno društvo v Studencih prav pridno udejstvuje. Sicer je to udejstvovanje še skromno, ker primanjkuje gnotnih sredstev, a že dosežani začetki kažejo, da je vsaj mnogo dobre volje pri vodilnih faktorjih. In kjer je ta, tam se polagoma dobe tudi sredstva.

Na praznik 15. tm. trgovine zaprte.

Na splošno željo mariborskega trgovstva objavlja Gremij trgovcev, da imajo biti v petek, dne 15. tm. na praznik Mariborskega vnebovzetja trgovine v Mariboru ves dan zaprte.

Mestno kopališče

bo od 18. avgusta do 1. septembra radi snajenja parnega kotla in popravil zaprto.

Udeležba Jugoslavije na velesejmu v Solunu.

Ministrstvo trgovine in industrije je sporočilo Zbornici za TOI, da se bo država oficijelno udeležila mednarodnega velesejma v Solunu, kjer si bo postavila svoj poseben paviljon. Otvoritev sejma bo 14. septembra. Ministrstvo želi, da se naši izvozniki udeležijo te gospodarske manifestacije in da pošljejo na sejni vzorce svojih proizvodov ter reklamni material, v kolikor ga imamo na razpolago. Razstavljalci naj pošljejo na svoje stroške blagovne vzorce in reklamni material najkasneje do 25. avgusta na naslov: Trgovački muzej, Beograd, Miloša Velikog 29, z navedbo na pošiljki, da je blago namenjeno v Solun. Vse druge prevozne stroške, kakor tudi vse stroške na razstavišču samem nosi ministrstvo. Kdor se namerava udeležiti velesejma kot razstavljalet, v našem skupnem paviljonu, naj to takoj sporoči Zbornici za TOI v Ljubljani. Sejni bo trajal do 1. oktobra t. l.

Valovanje naše brezposelnosti.

Ena najtežjih panog naše gospodarske statistike je pregled nezaposlenosti. Tako dolgo, dokler obstoja neprestano izmenjavanje delovnih sil med trgovino in industrijo na eni ter poljedelstvom na drugi strani, zlasti še z ozirom na nekvalificirano delovno silo, ne bo mogoče ugotoviti števila nezaposlenih niti onih, ki so trajno niti onih, ki so začasno brez posla. Osrednji urad za zavarovanje delavcev beleži vse telesne in duševne delavce naše države, ki dajejo v najem svojo delovno moč. Tudi tu prihaja do izraza valovanje delovne sile zlasti nekvalificirane iz kmetijstva v industrijo in trgovino ter obratno. Opažati je, da vsako leto pada število zavarovancev v mesecih žetve, dočim raste v mesecih, ko bolj ali manj miruje kmetijsko delo. V poletnih mesecih se selijo nekvalificirani delavci, predvsem kmetijski, iz industrije k poljedelstvu, da po večini na svojem zemljišču uredijo najpotrebnejša dela pri žetvi. Ko preide jesen, pa se spet odpravijo na delo v industrijo, ker na svojih zemljiščih niso več potrebni. V letih 1926/27 je bilo povprečno toliko-le zavarovanih delavcev v posameznih mesecih:

Januar 524.211, februar 549.210, marec 550.105, april 542.259, majnik 550.221, junij 546.911, julij 538.084, avgust 523.622, september 520.541, oktober 510.554, november 521.849, december 537.193.

Udeleženci

mariborske ferijalne kolonije v Kaštelu Lukšiču naj se zglasijo jutri v sredo v krčevinski šoli, Tomšičev drevored, od 10.—12. ure zaradi fotografij. — Cvetko.

Balkanska tobačna zveza.

Prihodnji mesec pričnejo pogajanja med Grčijo, Turčijo in Bolgarsko v svrhu ustanovitve trusta proizvajalcev tobaka. Po vestih grških novih bi kasneje tudi Jugoslavija pristopila k tej zvezi in nato morebiti tudi Egipt. To bi pomenilo znaten uspeh za vse države, ki producirajo tobak, ki zaradi neenake konkurence ni dovolj plasiran na inozemskih trgih.

200 nemških inženirjev in 1000 nemških specializistov

je sklenila pozvati v Rusijo sovjetska zveza kovinske industrije jekla in železa. Nameščeni bodo v tvornicah trusta »Stalji« in bodo imeli nalogo, organizirati v njih delo na proizvodnji jekla in železa.

Odisejev studenec odkrit.

Načelnik akropolskega muzeja in atiškega arheološkega okrožja Kiparisis javlja, da je odkril oni studenec, ob katerem je počival Odisej po svojem povratku na Itako, to je oni studenec, o katerem piše na dolgo in široko Homer. Po vseh okolnostih, ki jih je ugotovil ime-novani znanstvenik, je Itaka oni otok, o katerem poje Homer in ne Leukada, kakor so mislili nemški učenjaki. Kiparisis poroča dalje, da bo še letos pričel kopati po Homerjevem opisu ono mesto, kjer je moralo stati mesto Odisejevo.

Pri borzi dela v Mariboru

iščejo dela: 4 oskrbniki-ekonomi, 38 hlapcev, 74 viničarjev, majarjev, šafarjev, 11 rudarjev, 1 vrtnar, 4 komnoseki, 17 kovačev, 5 kleparjev, 2 železolarjev, 22 stavbenih in strojnih ključavničarjev, elektromonterjev, mehanikov, 1 urar, 24 mizarjev, 12 koljarjev, 1 sodar, 5 žagarjev, 8 strugarjev, sedlarjev, 4 tkalci, 4 tapetniki, 9 krojačev, 10 čevljarjev, 2 knjigoveza, 6 mlinarjev, 9 pekovi, 4 mesarji, 2 slaščičarji, 4 natakariji, 10 točilcev, kletarjev, 1 kuhar, 11 zidarjev, slikarjev, pleskarjev, 10 tesarjev, 16 kurjačev, strojarjev, 16 slug, vratarjev, 15 trg pomočnikov, 78 pomožnih in tovarniških delavcev, 24 šoferjev, kočijažev, 9 pisarniških moči, uradnikov, 4 vajenci, 3 gospodinje, 1 kmečka dekla, 1 strojna pletilka, 12 šivilj za obleko in perilo, 5 peric-likalk perila, 2 hotelski kuharici, 12 natakarij, 72 kuharic, služkinj, sobaric, varušek, postrežnic, 10 pisarn. moči, 1 vzgojiteljica.

Delo dobijo: 10 hlapcev, 18 viničarjev, majarjev, 3 pastirji, 1 šofer, 1 oskrbnik, 3 čevljarji, 2 slikarja, pleskarja, 1 mlinar, 1 kurjač, 1 delavec, ki zna sušiti hmelj, 1 natakarij, 1 slaščičar, 1 fotograf (več vajencev) (čevljarske, mizarjske, kleparske, pekove, slaščičarske, slikarske, usnjarske obrti in trgovske stroke), kakor tudi: 2 vzgojiteljici, 10 kuharic, 25 služkinj, 3 sobarice, 2 varuški, 1 postrežnica, 2 kuharici k orožnikom, 1 bolniška postrežnica, 1 gospodinja, 1 perica za Rogoško Slatino, 1 plačilna natakarija, 1 podnatakarija, 1 servirka, 10 šivilj z aperilo, 4 mlade delavke za oblikovanje ovratnikov, 1 šiviljska vajenka, 2 postrežnici, 1 šteparica gornjih delov čevljev.

Ukradeno kolo.

Zasebnemu uradniku Bogomiru Mrazu s Tezna je bilo sinoči ob pol devetih ukradeno s hodnika gostilne Žohar na Tržaški cesti 1200 Din vredno kolo znamke Steyr Waffenrad št. 159.069.

Aretiranih

je bilo včeraj v Mariboru šestero oseb, in sicer Polde V. zaradi karambola, Tezija S. zaradi nedostojnega vedenja, Rudolf M. zaradi pijanosti, Joža M. zaradi razgrajanja, Joža H. zaradi nastopa kaderske službe in Joža B. zaradi prepovedanega povratka. — Prijav in poročil je bilo vloženih pri mestni policiji 16.

Tatinski gost.

Včeraj popoldne sta se krepčala poleg drugih gostov pri Ogrinu na Aleksandrovi cesti 79 tudi Fran Hrastev, vrtnar od Sv. Petra v Savinjski dolini in neki inozemec, star kakih 23 let. Ker sta sedla k isti mizi, se je razvil med njima pogovor, tekom katerega je Hrastev skušal izbarantati od inozemca neke hlače. Hrastev je bil malo vinjen in je pustil na mizi svojo listnico z devetimi stotaki, s katero se je pričel igrati »prodajalec« hlače. Vrtnar ni polagal na to nobene posebne važnosti. Ko pa do nameravane kupčije ni prišlo, je Hrastev vzel listnico in po naključju opazil, da mu je iz nje zmanjkalo pet stotakov. Ker je nenadoma zmanjkalo tudi gosta, si je bil okradeni takoj na jasnem, kdo je izvršil tatvino. Zasedovanje dolgotrajno je otežkočeno, ker ni ugotovljena njegova identiteta.

Nesreče kolesarjev.

Čez državni most se je peljal včeraj opoldne s kolesom 51letni oženjeni brisec Jakob Kokot iz Studencev in zadel v nasproti vozečo kolesarico Mijo Majer, 24letno delavko iz Studencev. Slednja je padla raz kolo in se ranila na levi nogi in dobila tudi notranje poškodbe. Ogrožena pa je bila tudi osebna varnost drugih pasantov, ki jih je ob opoldanskih urah državni most nabito poln. — Včeraj sta se pripeljala v mesto iz okolice Zavrča vsak na svojem kolesu kočar Rudolf Vežlič in njegov brat Polde, krojaški pomočnik. Na Tržaški cesti sta dohitela četo vajakov, korakajočo proti mestu. Ko sta jo hotela prehiteti, jima je privozil nasproti s kolesom neki Vernik, ki je sicer opazil prvega vozača Rudolfa in se ga lepo izognil, a ni videl tlik za njim vozečega Poldeja, v katerega se je zaletel s precejšnjo silo. Oba sta padla s koles in se je Polde Vežlič celo onesvestil. Vernik pa je dobil tako znatne poškodbe, da so ga morali odpeljati v bolnico.

Mariborski in dnevni drobiž

Odlikovanja na okrožnem inspektoratu.

Danes dopoldne je namestnik okrožnega inspektorja g. dr. Malešič ob navzočnosti obeh mariborskih sreskih načelnikov, gg. dr. Ipavca in dr. Hacina in ostalega uradništva slovesno izročil kolajne za vestno službovanje odlikovancem: Albertu Kropelu, arhivskemu uradniku pri sreskem načelstvu Maribor levi breg; Antonu Vidoviču, zvaniku pri sreskem načelstvu Maribor desni breg in Franu Povšiču, služitelju pri okrožnem inspektoratu. Odlikovancem tudi naše čestitke!

Kraljeva zahvala »Perunu«.

Klub kolesarjev in motociklistov »Perun« je ob nedavni proslavi svoje 10letnice poslal kralju udanostno brzojavko. Davi je prejel društveni predsednik Anton Šega sledečo kraljevo zahvalo: »Vsled naredbe gospoda ministra notranjih poslov in po nalogu kancelarije Nj. Vel. kralja mi je prijetna dolžnost, izjaviti Vam zahvalo za brzojavno pozdravo, poslano povodom proslave Vaše desetletnice Njegovemu Vličanstvu kralju«.

Starešina jugoslovenskih skavtov pozdravlja mariborske volčice.

Na naslov prvega tabora mariborskih volčičev je te dni prispel dopis Starega Bora, starešine vseh jugoslovenskih skavtov iz Beograda: »Polno pozdravov našim dragim volčicam in njihovim vrlim voditeljem od Starega Bora«.

Razstava izdelkov učiteljskega tečaja za deška ročna dela.

V Mariboru se vrši od 14. julija do 14. tm. učiteljski tečaj za deška ročna dela. Udeleženci tečaja so razstavili svoje izdelke v delavnici deške meščanske šole, in vabijo vse, ki se zanimajo za moderno vzgojo, da si razstavo ogledajo. Razstava bo otvorena v četrtek, dne 14. avgusta t. l. ob 15. in ostane otvorena do petka, dne 15. avgusta ob 12. uri.

Kasaško društvo v Mariboru

ima v sredo, 13. tm. sejo ob pol 20. uri v hotelu Zamorc in se k tej vsi od-bora vpljudno vabijo.

Novost na trgu.

Davi je tržni nadzornik vet. nadsvetnik Hinterlechner odredil prvo vrsto izključno za »dojbo«, t. j. mleko in mlečne izdelke in to zaradi lažje kontrole na trg prinesenih produktov. V prvi vrsti stojnic smejo izjemno biti tudi jajca in — gobe. Slednje so bile zopet kot neužitelne škartirane. — Povsem razumljivo je, da je med nepoučenimi ženskami nastala pravcata revolta z jeziki in solzami. Nova uredba stremi za tem, da se mariborski trg modernizira po vzoru velikih mest, ki polagajo na tržno higijeno veliko važnost. Vsi predsodki, ki ovirajo modernizacijo trga, so odveč, pa najsi pridejo od katerekoli strani.

Ogrome količine radlja

JE ODKRILA BYRDOVA EKSPEDICIJA NA JUŽNEM TEČAJU. — VSAKO LETO BODO PRIDELALI ZA 56 MILIJARD DINARJEV TE DRAGOCENE SNOVI.

Skoro je že pozabljena senzacionalna znanstvena odprava admirala Byrda na južni tečaj. Edino še na film, ki bo pokazal v sliki dejanje in nehanje te ekspedicije, nekateri z zanimanjem čakajo. Amerika se ni izkazala bogve kako hvaležno napram smelim jurakom, ki so spremljali Byrda na nevarni poti na južni tečaj. Buje živi večji del teh ljudi po svojem povratku v domovino v veliki bedi. Ameriški listi so morali pričeti javno akcijo za podpiranje teh zaslužnih mož.

Prave rezultate Byrdove odprave drže še vedno v tajnosti. Vodja ekspedicije admiral Byrd je sicer govoril že nekaj o uspehih, toda zelo površno in le v glavnem. Razširile so se govorice, da je odkril Byrd na južnem koncu našega planeta velika nahajališča zlata, srebra in nekih drugih kovin. Na vprašanje, koliko je resnice na teh vesteh, je odvrnil Byrd, da so precej pretirane. Kljub temu Byrdovemu demanti pa javljajo ameriške novine ponovno o velikanskem uspehu ekspedicije, ki je našla ne le velike količine dragocenih kovin, temveč tudi radlij, nahajajoč se v nekih rudninah, čijih izkopavanje ne bo dajalo znatnih težav. V Ameriki se je baje že zbrala skupina finančnikov, ki bo s svojimi investicija-

mi omogočila eksploatacijo te rudnine. Med kapitalisti se navaja imenoma že tudi znani bogataš Vanderbildt.

Kakor doznajajo ameriški poročevalci, se nahaja na južnem polu radioaktivna ruda v mnogo večjih količinah nego kjerkoli drugje na svetu. Radij, ki bi se ga dalo pridobiti vsako leto na južnem tečaju, je vreden nič manj ko milijardo dolarjev, to je 56 milijard dinarjev. To pomeni, da bi znašala letna produkcija radija okoli dvajset kilogramov. Ta količina je štirikrat tako velika, nego vse dosežanje pridobivanja radija. Če so te vednosti Byrdove odprave resnične, bo nedvomno znatno padla cena radija.

Poleg važnega vprašanja, kako urediti tehnično pridobivanje radija v tako oddaljenih pokrajinah sveta, je še vedno odprto vprašanje, komu pripada pravica do eksploatacije. Gre torej za vprašanje, čigav je pravzaprav južni tečaj. Zedinjene države severne Amerike trdijo, da so edino one lastnica tečaja, Angleži pa povdarjajo, da so oni odkrili južni pol in da imajo le oni pravico do njega. Najprej bo treba rešiti to sporno vprašanje diplomatskim putem, potem bo šele postalo aktualno vprašanje o načinu pridobivanja radija.

Iz političnega življenja v Japanu

KAKSNE STRANKE SO DANES V GLAVNEM V TEJ DRŽAVI?

V japonskem političnem življenju obstaja zanimivo dejstvo, da je pri poslednjih volitvah dobila neka stranka absolutno večino in zato ni treba sestavljati s pomočjo koalicije raznih strank.

Državniki, ki so sestavljali pred 50 leti japonsko ustavo, so bili prepričani, da bodo le z diktaturo mogli paglo civilizirati svojo državo. Bismarck jim je bil vzor. Ustava je bila kompromis parlamentarizma in avtokracije. Parlament je dobil popolno zakonodajno oblast, ministri pa so bili neposredno odgovorni cesarju. Pripadali niso nobeni politični stranki, temveč so bili izbrani iz vrst birokratije na priporočilo uglednih starejših državnikov.

Za časa sprejetja ustave so se pričele razvijati stranke. Liberali (ijuto) in naprednjaki (šimpo) so bili glavni zastopniki novoformiranih skupin, vendar ni imela ne ena ne druga stranka večine. Med seboj sta se klali dolga leta, dokler se nista 1898. združili in ustanovili ustavno stranko (kenseito). Toda ta nova formacija je kmalu razpadla. Ime ustavne stranke so prevzeli naprednjaki. Liberali

so bili absorbirani l. 1900. po novi stranki »seijukaj«, ki jo je ustanovil markiz Ito, ki ni bil prej pri nobeni obstoječi stranki. Ta glavna vladajoča stranka je sprejela načelo neodgovornosti ministrov napram parlamentu. Leta 1916. so ustanovili iz dveh manjših skupin drugo modno stranko »kenseikaj«, ki se danes imenuje »minseito« in je stranka današnje vlade.

Po zlomu nemške politike je tudi na Japonskem izginil kult Nemčije in je bil ustvarjen nov program demokracije. Danes se opaža tudi vedno večji vpliv delavstva, ki pa se vendar izživlja v glavnem v občinskih upravicah. Današnji programi strank razpravljajo v glavnem o gospodarskem položaju države. Sprčo velikih potresov in finančnih polomov, ki so zadeli Japan, je to razumljivo. Najmočnejša stranka, ki ima absolutno večino, je danes »seijukaj«, ki pa ji primanjkuje sposobnih voditeljev. Šef stranke je trenutno Inukaj, ki ga zovejo »ustavni bog«. Najboljši politik pa je Hamaguši, ki je središče vsega političnega delovanja na Japonskem.

tečaje za izobrazbo zrakoplovnih strokovnjakov, zgradili več deset aerodromov, na stotine novih aeroplanov itd.

Petletni načrt Aviohima je razširjen tudi na poučevanje vaščanov o kemiji, da bi bili poljedelci oboroženi tudi s kemijskimi sredstvi za borbo proti poškodljivcem. Ob koncu petletne dobe bo imelo društvo 2000 »domov obrane« in 1200 eksperimentalnih kabinetov pri klubih. Izobrazbe v tej obrambi so deležne poleg moških prav tako tudi ženske. Proračun za to posebno »pilotetko« predvideva 130 milijonov rubljev. Nov dokaz, v kako ozki zvezi z načrtom obče militarizacije SSSR je vzgajanje sovjetskega prebivalstva.

Jugoslavija na praškem velesejmu.

Te dni sta se mudila v Pragi odposlanca našega ministrstva trgovine in industrije tajnik Jaša Grgašević in arhitekt Dragiša Brašovan, ki sta se pogajala za ureditev večje jugoslovanske razstave na jesenskem praškem velesejmu. Že letos ob priliki enajstega praškega velesejma od 7. do 14. novembra bo imela naša država posebno razstavo poljedelskih produktov in pa poseben turistični oddelek.

Kulturne vesti

Petdesetletnica Manice Komanove. V torek 7. tm. je v ožjem zasebnem krogu v Ljubljani slavila petdesetletnico življenja naša znana ljudska pisateljica Manica Komanova. S svojo izredno marljivostjo se je Manica povzpela od preprostega kmečkega dekleta do široko obražene žene in spretne pisateljice ljudskih povesti in dram. V teku svojega življenja je sodelovala pri velikem številu časopisov in časnikov in še deluje. Samostojno je izdala pet knjig: »Šopek samotarke«, »Narodne pravljice in legende«, »Pod mečem«, »Na Gorenjskem je fletno« in igro »Prisega o polnoči«, ki je dosegla na podeželskih diletantskih odrih naravnost ogromen uspeh. Ob petdesetletnici življenja in delovanja se tudi mi pridružujemo širokemu krogu njenih gratulantov.

Počitniška dvojna številka »Ljubljanskega Zvona« je te dni izšla in prinaša bogato in pestro vsebino, med sodrudniki pa znatno prevladujejo mlajši in najmlajši, med katerimi je nekaj mnogo obetajočih talentov. Osrednje težišče dajeta mesečniku dve daljši deli, Mirana Jarca študentovski roman »Novo mesto« in Maksa Snuderla drama »Pravljica o rajski ptici«. Prozo so prispevali nadalje Rudolf Kresal, Ivo Grahor in Vinko Kosak, med pesniki srečamo imena: Stane Kosovel, Srečko Kosovel, Anton Ocvirk, Vladimir Premru in Fran Onič. V. M. Zalar objavlja dramski odlomek v verzih »Na prelomu«, eseje pa sta napisala Božidar Borko in Anton Debeljak. Ostali del te dvojne številke zavzemajo slovsstvene ocene in druge drobnarije.

»Dom in svet«. Tudi »Dom in svet« je za počitnice izšel v dvojni številki, 5 in 6. Po Plečnikovem zasnutku je letos grafično naravnost razkošno opremljen, krog sodrudnikov pa mu je slej kot prej precej ozek in tudi smer mu je strogo določena, tako v idejnem kakor v stilnem oziru. Zdi se, da je celo malce preveč »uniformiran«, zato monoton. Med pesniki je mladi Edvard Kocbek, ki objavlja pet krepkih stvari, ki tudi forme ne zametajo, kakor smo sicer pri pesnikih »Doma in sveta« vajeni. Mirko Avenjak objavlja kratko prozo »Kolonija«, France Bevč nadaljuje povest »Mrtvi se vračajo«, sicer pa je vsa ostala dvojna številka posvečena raznim razpravam, esejem in ocenam. Programatični uvodni članek »K problemu sodobne kulture« je iz peresa dr. Stanka Vurnika, dr. France Stelè piše o »Sodobni cerkveni umetnosti«, Anton Trstenjak priobčuje razpravo »Vebrova« filozofija« v luči novodobne miselnosti, dr. Balabanov piše o bolgarskem slovstvu, ocene pa so od dr. Ložarja, Fr. Koblarja, dr. Šilca itd. Ob koncu so številne slike Plečnikovih umotvorov.

Goriška »Družina«. Te dni je izšla 6. številka »Družine«, edinega kulturnega slovenskega mesečnika v Italiji. Vsebinsko je precej pestra. Poleg glavne povesti »Magister Anton«, ki jo piše Ivan Pregelj, objavlja Gr. Hrastnika »Vojno balado«, J. Oswald »Drobiž iz Idrije«, St. Javorja »Noč na gmajni«, M. Avenaka »Osmrtice« ter razne prevode in družinski drobiž.

Walter Scott: Ivanhoe. Zgodovinski roman. Prevel Vladimir Levstik, Ljubljana 1930. Založila Modra ptica. — Naposled smo tudi Slovenci dobili to veliko delo svetovnega slovstva, ki na samo Scottu lasten način opisuje življenje viteza Ivanhoeja, očeta Cedrika, lady Rowene, žida Izaka, hčerke Rebeke, Richarda Levjesrčnega, princa Johna in vseh drugih postranskih junakov in junakinj. Roman je vseskozi delo romantike, toda tiste velike, prikupne, zdrave in še vedno privlačujoče, ki nam je v sedanjih dolgočasno-resnih dneh kakor prijeten oddih in lepa sanja sredi noči. O kvaliteti prevoda pove dovolj že prevajalčevo ime, čeprav se purist ne bo mogel povsem strinjati z mnogimi Levstikovimi izposojenkami iz srbohrvaščine in celo iz drugih slovanskih jezikov.

Sin svojega očeta.

Mesar M. in njegov sinček Janko sta na sprehodu; naenkrat srečata črnca-zamorca. »Glej, oče« — pravi Janko začuden — »ta je pa dobro prekajen.«

Sport

Razpis pokalnih nogometnih tekem.

SK Železničar, Maribor, razpisuje z namenom, da povzdigne nivo nogometa v Mariboru in z namenom, da se moštva tukajšnjih klubov čim bolj pripravijo za skorajšnje prvenstvene tekme, pokalne nogometne tekme za moštva po 7 igralcev. Propozicije tekmovanja so naslednje: 1. Tekmujejoče moštvo nastopi s 7 igralci in to: golman, branilec, dva krilca in trije napadalci. 2. Za vsako moštvo se lahko nominirajo po tri rezerve, ki imajo pa pravico nastopiti tudi v drugem timu. 3. Vsak klub ima pravico prijaviti poljubno število moštev. Igralec, ki igra v I. moštvu, ne sme igrati v II. oz. v III. itd. 4. Igra se trikrat po 20 minut po pokalnem sistemu. Pravilo ofsida ne velja. 5. Zmagovalec prejme v trajno posest pokal, ki ga daruje v ta namen SK Železničar. 6. Prijave z imeni igralcev poedinih moštev je poslali na naslov: SK Železničar, v roke Fischer Josipa, Delavnica drž. železnice, najkasneje do dne 18. avgusta. 7. Tekmuje se na igrišču SK Železničarja. Pravico sodelovanja imajo samo verificirani igralci JNS-a. 8. V svrhu izvedbe pokalne tekmovanja se sestavi poseben odbor, v katerega nominira poleg treh članov SK Železničarja vsak sodelujoči klub po enega zastopnika. Ta odbor izvrši zbiranje ter rešuje vsa sporna vprašanja. 9. Delegiranje sodnikov izvrši odbor v sporazumu s sodniško sekcijo.

Akadska olimpijada v Darmstadtu.

Včeraj se je zaključilo lahkoatletsko in plavalno tekmovanje ter so bili rezultati naslednji: tek 200 m: 1. Körnig (Nemčija) 21.5 sek.; 800 m: 1. Müller (Nemčija) 1:58.2; 5000 m: 1. Dalmström (Švedska) 15:24.3; štafeta 4x400 m: 1. Francija 3:19.6; 400 m zapreke: 1. Wilson (Anglija) 54.2 sek.; kopje: 1. Siksi (Finska) 66.40 m; skok ob palici: 1. Nischida (Japan) 415 cm; skok v višino: 1. Reinikka (Finska) 190 cm; skok v daljavo: 1. Schlottman (Nemčija) 633 cm; štafeta 4x100 m: 1. Nemčija 41.9 sek.

Končni rezultati v plavanju so: 1. Nemčija z 82 točkami, 2. Italija 54, 3. Madžarska 50, 4. Avstrija 19, 5. Anglija 17, 6. Francija 11 točk.

Jugoslavija na ženski olimpijadi v Pragi.

Jug. lahkoatletski in hazenski savez sta sklenila, da se udeležita ženske olimpijade v Pragi, ki se vrši od 5.—10. septembra. Na povratku iz Prage bodo naše reprezentantke nastopili na Dunaju v dvomatchu Avstrija—Jugoslavija.

Našo reprezentanco bodo tvorile večinoma atletinje Haška, pojačene z dvema atletkinjama Concordije, dvema iz Ljubljane in eno iz Pančeva. Hazenska reprezentanca pa bo sestavljena večinoma iz hazenašic Concordije.

Brazilija:BSK 4:1.

V nedeljo je igrala jugoslovanska reprezentanca, ki nastopa sedaj v Ameriki kot BSK, v Rio de Janeiro z reprezentanco Brazilije. Naši so zgubili v razmerju 1:4.

Tekmovanje za srednjeevropski pokal.

Srednjeevropski pokalni komite je določil, da se tretja tekma med Ambrosiano in Ujpestom odigra 31. avgusta v Zürichu.

11letni pisatelj.

11letni Viljem J. Marsch iz New Milforda v državi Connecticut je napisal življenjepis ameriškega predsednika Hoovera. Dečko je svoje delo tudi v 60 izvodih natiskal na mali ročni tiskarni, katero je imel oče v svoji antikvarični trgovini. Teh 60 izvodov je razdelil med prijatelje in znance. Tako se je njegov spis razširil in izvedel je zanj tudi sam predsednik. Morali so mu preskrbeti en izvod, in ko ga je prebral, je poklical malega Vilka v Washington. Dečko mu bo prinesel en izvod svojega spisa na pergamentu. Od raznih založnikov pa ima že polno ponudb, da mu za visoko ceno odkupi rokopis.

2000 besed v 5 minutah napisal

je najhitrejši stenograf Nemčije Heinrich Kierzek na tekmi, ki se je vršila nedavno povodom kongresa nemških stenografov.

Moderne vojne priprave sovjetov

V svrhu vojaške priprave celokupnega prebivalstva sovjetov je bilo med drugim organizirano tudi zrakoplovno kemijsko društvo (Aviohim), ki ima nalogo sodelovati na izpopolnitvi zrakoplovstva in pripraviti ljudstvo na obrambno vojno proti kemičnim napadalnim sredstvom itd.

Društvo je sicer prostovoljna organizacija, toda sovjetski sistem je napravil iz nje nekam poluslužbeno društvo. Vsak lojalen sovjetski državljan je prišiljen udeleževati se dela v njem. Le tako je razumljivo, da je naraslo število članstva od poletja 1928. za cele štiri milijone in šteje sedaj preko pet milijonov. Petletni načrt za pridobivanje novega članstva predvideva, da bo imelo društvo do l. 1933. nič manj ko 17 milijonov članov. Dalje posveča ta načrt največjo pozornost vojaški vzgoji prebivalstva in vsemu, kar je s tem v zvezi. V petih letih pojde skozi vrste Aviohima štiri milijone in pol oseb in jih bo izmed teh dobra dva milijona prvovrstnih strelcev. V pogledu aviacije ima ustanoviti društvo v petih letih 43 aeroklubov s 65.000 člani, večje število pilotskih šol, prirejati bodo

K. M. Capek - Chod:

Jindri

Roman. — Iz češčine prevel dr. Fran Brádaš, 36

V tem hipu, ko je pristal k bregu, so zakričale ženske in zakleli moški. Na ploščini razmajanega pristanišča je nastal med hreščečimi tramovi ograde strašen hrup; med kletjem, zmerjanjem in plašnim kričanjem so se tu vrteli ljudje kakor kavina zrna v malinčku, le s to razliko, da malinček zmelje vse, kar se vanj nasuje, dočim se je tukaj oglasilo energično »Dovolite!«; potegnili so verige in parnik je odsopihal, pustivši na postaji več kot petdeset ljudi.

Med hrupnimi in zelo nekrščanskimi prizori se je razvrstila ostala gruča ljudi v dolgo, vedno redkejšo verigo, ki se je izgubljala ob reki proti Pragi.

Ostala sta tu le dva njena člana, Jindra in še eden, prav za prav ena, saj je bila to dama; in Jindra se je zapoznil le zato, da bi ugotovil, ali se ne moti v nji, in ali zares plaka.

Bila je res Jiřina in mnogo ni manjkalo, da bi plakala. Saj je imela tudi vzrok za to; dolga zobčasta capa, ki jo je držala v roki, je bila še pred minuto del njene suknje; v vrveči gneči so ji jo iztrgali od pasa in le za košček se je še držala spodaj roba.

Ravno jo je popolnoma odtrgala, ko je stopil Jindra iz svojega skrivališča.

Ko je videla v temi vojaka, o katerem si je domnevala, da ga ne pozna, je skočila v stran:

»Želite?«

»Dovolite, da se vam danes že vdrugič predstavim, gospodična Jiřina.«

»Menotova,« je dopolnila Jiřina svoje ime.

»Gospodična Menotova. Sem sin vašega kavalirja, predzadnjega, in smatram se za upravičenega — seveda, ako dovolite — da prevzamem galantne dolžnosti očetove, če mu je višja sila zabranila vršenje teh dolžnosti. Jindřich Pavák mlajši, sanitetni poročnik.«

Nalašč je posnemal ležerni ton Opalke.

Zadostovalo je; bila je popolnoma zmedena; to srečanje ji ni bilo milo.

»Oprostite,« je rekla s pritajenim glasom, »da vas nisem takoj spoznala. Tema je tega kriva.«

»In uniforma.«

»Seveda, tudi to... Kakor vidite, se mi je pri-

petila smešna nezgoda... heh... pri kateri mi noben kavalir ne more pomagati in končno jo je zakrivil kavalir, oni zadnji, gospod dr. Černý... Ko bi me bil pustil takoj, bi bila imela lahko vsaj obleko celo... heh.«

Bila je vedno sklonjena in prikladala je iztrgani kos neprenehoma na njegovo nekdanje mesto, kakor da bi mogla napraviti obleko zopet celo. Čeprav se ni Jindra na spodnja krila prav nič razumel, mu je vendar nekaj reklo, da bi spadalo pod poletno svetlo obleko tudi belo spodnje krilo, toda zevajoči razporek na obleki filozofke je bil tako črn, da niti v temi ni mogla iti takole.

»Celi del...« je tarnala, »heh... Ko bi vsaj imela kako buciko!«

»Odklonili ste sicer, gospodična Jiřina Menotova, mojo kavalirsko službo, toda morda sprejmete mojo službo, ki vam jo ponujam kot človek. Nisem filozof, ampak kljub temu ali prav zato vam morem pomoči, ako ne boste potrebovali več kot dvanajst bucik.«

»Jejhata!« se je vzradostila učena deklica in čisto po neakademično, »dosti bi jih bilo šest!«

»Tukaj so, prosim!« je rekel Jindra, »to so sponke za obveze, morda bodo lahko rabile tudi v to svrhu.«

Naglo je pograbila ponujeni ducat bucik.

»Kaj je to, obveze?« je vprašala, ker ni vedela drugega vprašanja.

»To so obveze, gospodična, obveze za rane!« je rekel Jindra, »tudi v tem primeru vršijo torej bucike svojo samaritansko nalogo.«

»Ssss!« je sikla gospodična Menotova, »vaše bucike bodejo skoro kakor vaše besede.«

»Prosim, oprostite bucikam in besedam, čeprav si nisem v svesti.«

»O da!« je rekla in, popravivši svojo nezgodo, se je živahno vzravnaia. »Četudi niste filozof, imate pri sebi bucike, dočim bi jih morala imeti jaz kot filozofka eo ipso, kaj ne da?«

»Če bi hotel biti zbadljiv, bi bil rekel naravnost, da ne kot filozofka, ampak kot dekle.«

»Torej vendar očitek...« je odgovorila tiho Jiřina.

»Nikakor!« je rekel Jindra. »Hotel sem samo reči, da vas kljub vsem bucikam smatram bolj za dekle nego za filozofko, dasiravno se na vse načine trudite, da žrtvujete dekle filozofki.«

»Gospod?! Zdi se mi, da ste mi ponudili kavalir-

sko službo!«

»Odklonili ste jo... Sami ste rekli, da vam kavalir ne more nič pomagati... Ali smem z vami govoriti bolj kot mož nego kot kavalir.«

»Prosim, sem precdej vajena puščic.«

»Torej dobro; samo bodite prepričani, prosim, da mi ni nič bolj tuje kot namen, raniti vas!«

»Sem neranjiva. Prosim!«

»Doživel sem danes dogodek,« je nadaljeval čez nekaj časa Jindra, »ki bi dokazoval nele to, da niste neranjiva; dogodek ki je pokazal sicer velik pogum filozofke, toda končno zmago dekleta nad filozofko.«

Jindra je za nekaj časa umolknil.

»Vem, kaj mislite!« je šepnila Jiřina.

»Izrečen vam je bil danes ne očitek, ampak pravcata grobost, morda v šali, pripuščam, ampak vendarle grobost; vi ste jo, gospodična Menotova, prenesli kot filozofka in tudi ste tako nanjo odgovorili; toda kot dekle niste svojega lastnega odgovora prenesla in skrila ste svoje obličje na mestu, ki je vas zelo nevedno.«

»Ah, moja preklicana rdečica, nikoli se je ne iznebiti!« je tožila Jiřina in, priloživši dlani k licem, je dodala: »Ko bi tudi tako svetila, kakor žge, bi videla na pot. Sem ravno vasomotorično hiperestetična. To je škandal.«

»Vidim, da ste zelo informirani. Toda ali veste, kaj bi rekel na to dr. Černý, ki kašlja od same lahkonostne bistrournosti?«

»Tega mi pa pustite kar na miru!«

»Rekel bi, da je študentki estetike v prilog to, že je hiperestetična, toda jaz vam pravim, da je vaša rdečica v prilog ženi, ki je filozofka ni mogla pokvariti.«

»Vaši pokloni so hujši nego apotege dr. Černega!« je rekla Jiřina, da bi pokazala, da dobro pozna francosko frazo, ki jo je Jindra počesčil. »Nisem torej popolnoma pokvarjena ženska! To je imenitno! Tudi vi ste torej neprijatelj ženskega študija, kaj ne da?«

»Tega ne morem tako točno reči. Toda videl, ali prav za prav slišal sem, da izpostavlja študij študirano ženo nevarnosti, da ji povedo ljudje stvari, čeprav po latinsko, kakršnih bi sicer kultiviran človek nikoli, to je v nobenih okoliščinah, ne rekel, in da študij zapelje ženo, da sama izreče nekaj, kar —«

»Oh — čutila sem to instinktivno!« je skoro šepnila gospodična Menotova.

(Nadaljevanje sledi.)

Griffon motorji!

250—350 cm³. Blockmotor 4taktni. Najpripravljeniji za zletne vožnje v dvoje. 2186

JUGU D. Z O. Z. — MARIBOR, 2186 Tattenbachova ulica 14.

Dve stanovanji

po eno sobo in kuhinja, solčna lega blizu gl. kolodvora, oddam mirni družini proti predplačilu šestmesečne najemnine. Naslov v upravi. 2259

Prodajam spalnico

za eno osebo in jedilnico ter različne druge stvari. Ruška cesta 3/I, levo. 2252

Soba s hrano

in vso postrežbo pri primorski rodbini iščeta dva Primorca v bližini kolodvora. Naslov pustiti v upravi lista. 2257

Ročno delo

sprejme dijakinja na dom. Naslov pove uprava. 2250

Lepo opremljeno sobo

z električno razsvetljavo in posebnim vhom oddam takoj. Vprašati dnevno od 10 do 12 ure v Principovi ulici št. 8, Melje. 2258

Sprejem prodajalko

oziroma poslovodkinjo za vodstvo podružnice. Predpogoj kavcija. Nastop službe takoj. Naslov pove uprava »Večernika«. 2256

Zgubila sem

včeraj dne 10. avgusta na potu iz gostilne Mandel, Radvanje, do kavarne Central zlato zapestno uro. Poštenega najditelja naprošam, da odda isto proti dobri nagradi upravništvu »Večernika«. 2249

Casopisi in inserati.

pri Hinko Sax, Grajski trg. 1654

Vinotoč

v vinogradu dr. Glančnika, preje dr. Turnerja, od četrta, dne 14. avgusta 1930 naprej odprt!

Juristi!

Sodne takse

broširano 32 Din, platno 44 Din, so pravkar izšle

pri Tiskovni zadrugi v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 13

Najnovejši model „Bela zvezda“ v močnejši izdelavi

SIGURNA VOZNIJA

naivečja izdržljivost.

Generalni zastopniki za Jugoslavijo

Braća Našimbendi

Beograd Zagreb

Brijanova 7 Samostanska 2

V MARIBORU

dobite pri tvrdki

JOSIP MORAVEC,

Slovenska ul. 12

Tel. 2353

Znatni popusti!

Zahtevajte

ponudbe!

2254

IRELLI